

חוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 8),
תשל"ב-1972

1. בסעיף 1 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים, תשכ"א-1961: (להלן - החוק העיקרי) -
- (1) הגדרות "בנין כפוי", "בנין עירוני" ו"בנין תעשייתי" - בטלות;
 - (2) בהגדרת "בנין", במקום "אך למעט מיתקן" יבוא "אך בבנין חקלאי ובבנין מאגר - למעט מיתקן";
 - (3) במקום הגדרת "בנין חקלאי" יבוא:
"בנין חקלאי" -

(1) בנין של חקלאי המשמש לו בחקלאות או מיועד לשמש לו בחקלאות ואין בו שימוש אחר, למעט בנין מאגר;

(2) בנין המשמש או מיועד לשמש מפעל כמשמעותו בפקודת הבטיחות בעבודה [נוסח חדש], תשל"ל-1970, והוא כבעד-לותו של חקלאי או של חבר-בני-אדם או אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית ששני שלישים לפחות מחבריהם הם חקלאים, והכל כשלפחות שני שלישים מהייצור או מהשירותים שהבנין משמש להם הם למען המשק החקלאי או המשקים החקלאיים בלבד;

(4) בהגדרת "בנין מאגר", במקום הסיפה המתחילה במלים "ואם הוא כאזור עירוני" יבוא "שהם כבעלותו של חקלאי ומשמשים לו בחקלאות או מיועדים לשמש לו בחקלאות ואין בהם שימוש אחר";

(5) אחרי הגדרת "בנין מאגר" יבוא:

"בנין מגורים" - בנין המשמש או מיועד לשמש למגורים ואינו בנין עסקי, יחד עם חלקת הקרקע שעליה הוא עומד; ובקירוב - גם בנינים המשרתים את צרכיהם האישיים של החברים, כגון חדר אוכל, מכבסה, מתפרה וכדומה;

"בנין מיוחד" - בנין שאינו בנין חקלאי, בנין מאגר, בנין מגורים או בנין עסקי;

"בנין עסקי" - בנין המשמש או מיועד לשמש לעסק או למשלח-יד ובנין מושכר שלא למגורים בלבד, יחד עם חלקת הקרקע שעליה הם עומדים, למעט בנין חקלאי ובנין מאגר;

(6) בהגדרת "בעל" -

(א) בפסקה (1)(א), במקום "שלוש שנים" יבוא "חמש שנים";

(ב) בפסקה (1)(ב), במקום "כחוכרם או כחוכר המשנה שלהם" יבוא "או העביר לאתח את זכותו להחזיק בהם, ליהנות מהם או לקבל מהם הכנסה

* נמקל בכנסת ביום י"ד באב תשל"ב (25 ביולי 1972); הצעת החוק דבריו הסבר מורטטו בה"ח 993, תשל"ב, עמ' 237.

1 ס"ח תשכ"א, עמ' 100; תשכ"ו, עמ' 91; תשכ"ז, עמ' 197; תשכ"ח, עמ' 26; תשכ"ט, עמ' 42; תשכ"ט, עמ' 84; תשל"א, עמ' 12, עמ' 126.

2 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 16, עמ' 227.

או רוחים בגסיבות העושות את האחר כחוכרם או כחוכר המשנה שלהם לתקופה העולה על חמש שנים”;

(7) אחרי הגדרת “בעל” יבוא:

”בעל שליטה” – מי שמחזיק במישרין או בעקיפין, לבד או יחד עם קרוב, באחת מאלה:

(1) 51% לפחות מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה;

(2) זכות להתזיק ב-51% לפחות מהון המניות שהוצא או מכוח ההצבעה או זכות לרכשה;

(3) זכות לקבל 51% לפחות מהרווחים;

(4) זכות למנות מנהל;

המונח שליטה יפורש לפי זה”;

(8) במקום הגדרת “חלקה” יבוא:

”חלקה” – יחידת הרישום בפנקסי המקרקעין, ובאין יחידה כזאת – הקרקע שעליה עומד הבנין בתוספת שטח של 300%, וכלבד שלא תיכלל בחלקה קרקע המשמשת בחקלאות”;

(9) במקום הגדרת “חקלאי” יבוא:

”חקלאי” – בעל משק חקלאי, ואם המשק הוא באזור עירוני – רק כאשר 50% לפחות מהכנסתו באחת משתי שנות המס הקודמות, לאחר ניכוי ההוצאות לפי סימן א’ של הפרק השני לחלק ג’ לפקודה, היא מחקלאות”;

(10) אחרי הגדרת “ישוב ספר” יבוא:

”מבנה בתהליך בניה” – מבנה או בניה שבנייתם טרם נגמרה ואינם ארעיים;

”מושב” – אגודה שיתופית להתיישבות חקלאית שסיווג אותה רשם האגודות השיתופיות כמושב עובדים או ככפר שיתופי”;

(11) בהגדרת “מטעים”, המלה “חלקת” – תימחק;

(12) בהגדרת “מלאי”, אחרי “באזור עירוני” יבוא “של מי שאיננו חקלאי”;

(13) בהגדרות “נזק מלחמה” ו”נזק עקיף”, אחרי “פעולות איבה אחרות” יבוא “נגד ישראל”;

(14) בהגדרת “נכס”, אחרי “מקרקעין” יבוא “מבנה בתהליך בניה”;

(15) אחרי הגדרת “ציוד” יבוא:

”קיבוץ” – קיבוץ או קבוצה, המאוגדים כאגודה שיתופית על פי התקנות לדוגמה שאישר רשם האגודות השיתופיות לאגודות מאותו סוג, ומושב שיתופי או אגודה שיתופית אחרת להתיישבות חקלאית ששומה חם נעשית בדרך הקבועה לגבי קיבוצים על פי הוראה של נציב מס הכנסה לפי סעיף 61 לפקודה”;

קרוב" של אדם -

- (1) בן-זוג, ובאצאים של כל אחד מבני הזוג שלא מלאו להם 18 שנה;
- (2) תאגיד שהיא בשליטתו;
- (3) בא כחוו;

(16) בהגדרת "קרע" -

- (א) בפסקה (1), במקום "ובאזור הקלאי" יבוא "ואם היא של הקלאי ומשמשת לו בחקלאות";
- (ב) בפסקה (2), במקום "שאינו בן עירוני, בן כפרי באזור עירוני, בן מאגר באזור עירוני, בן תעשייתי או מטעים" יבוא "שאינו בן מגורים, בן מיוחד, בן עסקי או מטעים";

(17) אחרי הגדרת "מונית", "גרור" ו"נתמך" יבוא:

"שכירות מוגנת" - שכירות שחוק הגנת הדייר, תשי"ד-1954, חל עליה.

החלפת סעיף 3

2. במקום סעיף 3 לחוק העיקרי יבוא:

3. (א) מס הרכוש על נכסים יהיה שיעור משוויים כמפורט בזה:

%	
2.5	(1) קרקע
	(2) בן מגורים, בן עסקי
0.7	מושכר בשכירות מוגנת
1.5	(3) בן עסקי אחר ובן מיוחד
0.8	(4) ציד
	(5) מלאי שאינו מלאי הקלאי
1.2	ראינו מלאי בתעשיה
0.8	(6) מלאי בתעשיה

(ב) המס על מטע שדינו על פי סעיף 44(ב) כדן קרקע יהיה 5 לירות לגבי 12,000 הלירות הראשונות משווי של כל דונם ו-2.5% מסכום השווי העולה על 12,000 לירות לדונם, ובמטע כאמור הנטוע על קרקע שהוא ממקרקעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל; ושני יעודו טעון הסכמת מינהל מקרקעי ישראל - שני שלישים מהמס האמור.

החלפת סעיף 4

3. במקום סעיף 4 לחוק העיקרי יבוא:

4. על אף האמור בסעיף 3 ישלם הקלאי על נכסיו החקלאיים ועל הנכסים המשמשים לו בחקלאות, מס רכוש בשיעור משוויים כמפורט בזה:

3 סיח תשי"ד, עמ' 92.

4 סיח תשי"ד, עמ' 66.

%	
0.2	(1) בנין חקלאי
0.35	(2) בנין מאגר
0.25	(3) קרקע
0.5	(4) ציוד
0.45	(5) מלאי חקלאי כמשמעותו בפסקה (1) להגדרת מלאי חקלאי
0.3	(6) מלאי חקלאי כמשמעותו בפסקה (2) להגדרת מלאי חקלאי
0.75	(7) מלאי שאינו מלאי חקלאי
	(8) מטעים
	(א) כשהשטח הכולל אינו עולה על 20 דונם, ובקיבוץ - על 20 דונם ליחידת משק כמשמעותה בסעיף 57 לפקודה, ובמושב - על 20 דונם לכל משק חקלאי של חברה
0.25	(ב) כשהשטח הכולל כאמור בפסקה (א) עולה על 20 דונם
0.5	

תיקון סעיף 5

4. בסעיף 5 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) חקלאי בישוב ספר ישלם על נכסיו החקלאיים ועל נכסיו המשמשים לו במשק החקלאי - 60% מהשיעורים המפורטים בסעיף 4, ועל בנין מגוריו - 60% מהשיעורים המפורטים בסעיף 3, והכל כשהנכסים האמורים מצויים בישוב הספר."

תיקון סעיף 5

5. בסעיף 5 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (ב)(1), במקום הקטע המתחיל במלים "הבנינים והציוד שלו משמשים" יבוא "ושני שלישים מהייצור או מהשירותים שהבנינים והציוד משמשים להם הם למען המשקים החקלאיים של חברי";

(2) בסעיף קטן (ב)(2), במקום הקטע המתחיל במלים "הבנינים והציוד משמשים" יבוא "ושני שלישים מהייצור או מהשירותים שהבנינים והציוד משמשים להם הם למען המשקים החקלאיים של חברה";

(3) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "ובלבד שההוראות בדבר שווים של נכסים חקלאיים ונכסים המשמשים במשק החקלאי, ושיעורי המס החלים עליהם, יחולו על חלק יחסי מהנכסים האמורים שהוא כחלק הייצור והשירותים שלמשק המשקים החקלאיים של חבריו לכלל הייצור והשירותים שהבנינים והציוד משמשים להם";

(4) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) סעיף זה לא יחול על מלאי חקלאי שבידי קיבוץ."

7. במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:

7. (א) שוויו של בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי יהיה הסכום שניתן לקבל בעד בנין כזה במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון כאחד באוקטובר שקדם לשנת המס שבה נשום הבנין; היה גמר הבניה לאחר האחד באוקטובר ולפני תום שנת המס שלגביה נשום, ייקבע שוויו ליום גמר הבניה.

"שווים של בנין
עגורים, בנין
מיוחד ובנין עסקי

(ב) לא ניתן לקבוע את שוויו של הבנין על פי סעיף קטן (א), יהיה שוויו סכום ההוצאות הדרושות לרכישת קרקע ולהקמת בנין כזה במרעד כאמור בסעיף קטן (א) ובניכוי הפחת שזכאים לו בשל בנין כזה על פי סעיף 21 לפקודה, ובלבד שלא ינוכה בסך הכל פחת בשיעור העולה על 80%; היה הבנין מושכר בשכירות מוגנת, יופחת מהשווי האמור 60%; היה הבנין בנין מגורים בקיבוץ או כמושב, יופחת שלישי מהשווי האמור.

(ג) בנין מגורים או בנין עסקי שבעליו הוא חברה או שותפות והוא מושכר בשכירות מוגנת לבעל השליטה בחברה או לקרובו או לשותף בשותפות או לקרובו – יהיה שוויו כאילו היה הבנין פני.

7א. (א) מן השווי האמור בסעיף 7 של בנין מגורים המשמש למגורי בעליו יינתן ניכוי של 30,000 לירות, ובלבד שלבעל אחד לא יינתן ניכוי בשל יותר מדירה אחת; ניכוי כאמור יינתן גם לחברה או לשותפות בשל בנין שהדייר בו הוא בעל השליטה בחברה או קרובו, או שותף בשותפות או קרובו, אם הדייר לא קיבל ניכוי כזה בשל בנין מגורים אחר שהוא בבעלותו.

ניכוי משוויו
של בנין מגורים

(ב) לענין מתן הניכוי לפי סעיף קטן (א) בקיבוץ, יחולק סך כל שווים של בניני המגורים בין מהצית מספר חברי הקיבוץ ומהצית מספר המועמדים לחברות בו.

(ג) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לשנות את הסכום שבסעיף קטן (א).

(ד) ניכוי כאמור בסעיף זה לא יובא בחשבון לענין סעיפים 11 ו-19(ג)(1).

8. בסעיף 8 לחוק העיקרי, במקום "להוציא מרפסות פתוחות וגזוזטראות – כ"25 לירות" יבוא "כ"50 לירות".

תיקון סעיף 8

9. במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 9

9. בחישוב שוויו של בנין שחלקיו נמנים על סוגי בנינים שונים, יקבע המנהל את שטח הקרקע השייך לכל חלק מן הבנין בהתאם לשימוש בקרקע.

"שוויו של בנין
מעורב

10. בסעיף 10 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 10

- (1) ברישה, המלים "באזור חקלאי" - יימחקו;
- (2) הכופלים במסקאות (1) עד (6) ייבטלו;
- (3) במקום כותרת השוליים יבוא שווי של בנין מאגרי.

11. סעיף 10 לחוק העיקרי - בטל.

ביטול סעיף 10א

12. במקום סעיף 11 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 11

11. בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי אשר שטחו הכולל פחות מ-30% מהשטח הכולל שהיה מותר לבנות לפי תקנות תכנית בנין ערים שהיו קיימות בעת הבניה, ואם לא היו תקנות בעת בנייתו - לפי תקנות שהותקנו לראשונה לאחר בנייתו, ואשר המחיר שניתן לקבל במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון בעד המבנה שבו באחד באוקטובר שקדם לשנת המס היה פחות משווי חלקת הקרקע שעליה הוא עומד - רשאי המנהל לשום את שווי הבנין כאילו היה שני נכסים שהאחד מהם הוא המבנה בתוספת שטח קרקע של 300% משטחו הכולל (להלן - המבנה) והשני יתרת הקרקע; שווי המבנה ייקבע על פי סעיף 7 ואילו שווייה של יתרת הקרקע יהיה כשווי שהיה נקבע לבנין אילולא הוראות סעיף זה פחות שווי המבנה; סיעור המס שיחול על יתרת הקרקע יהיה בשיעור המס החל על קרקע.

שוויים של נכסים מסויימים

13. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 12

12. שווייה של קרקע - למעט קרקע של חקלאי המשמשת לו בתקלאות - יהיה הסכום שניתן לקבל בעדה במכירה ממוכר ברצון לקונה ברצון באחד באוקטובר של השנה שקדמה לשנת המס שבה נשומה הקרקע; ואם הפכה לקרקע לאחר האחד באוקטובר כאמור ולפני תום שנת המס שלגביה נשומה, ייקבע שווייה ליום שהפכה לקרקע.

שווייה של קרקע

14. בסעיף 13 לחוק העיקרי -

תיקון סעיף 13

- (1) במקום כותרת השוליים יבוא שוויים של מטעים וקרקע של חקלאי;

שווי בלירות
לכל דונם
ולכל חלק מצבו

- (2) בסעיף קטן (א), במקום פסקה ד יבוא:

150" ;

ד. יערות חזרשות.

- (3) במקום סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ב) שווייה של קרקע של חקלאי המשמשת לו בתקלאות יהיה לפי סוג הגידולים המפורטים להלן, שהיו עליה ברוב ימות השנה הקודמת:

אשורי בליווח
לכל דגם
ולכל חלק ממנו

א. בשלוחין

- (1) בוחנה 350
- (2) פרחים, תות שדה 2,500
- (3) גידולי מספוא להצרכות עצמית 150
- (4) גידולים כחממות פרט לפרחים ותות שדה 2,000
- (5) אחרים 450

ב. כבעל

- (1) כותנה וטבק 120
- (2) אחרים 50

ובלבד ששוויה של קרקע כאמור בסקאות א ר"ב שהוברה לא יותר משלוש שנים יהיה השווי שנקבע לה בשנה האחרונה שבה עובדה.

ג. מרעה יבועי 10

ד. קרקע שהקצו אותה המוסדות המיישבים כחלק

מהמטבחה הזקלאית ואינה ראויה לשימוש אפס

(א) שוויה של קרקע של חקלאי שנתייחדה לבניית בנין חקלאי או בנין מאגר וכל קרקע שלדעת המנהל ייחדה לבניה כזאת 300."

15. בסעיף 16 לחוק העיקרי, במקום "בסעיפים 8 ו-10" יבוא "בסעיפים 8, 10 ו-16ב".

16. אחרי סעיף 16 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת פרק שלישי 1

"פרק שלישי 1: מבנה בתהליך בניה"

16א. (א) שוויו של מבנה בתהליך בניה, אשר בגמר בנייתו יהיה בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי, יהיה כמפורש להלן:

שווים של בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי בתהליך בניה

(1) מבנה שהוא תוספת בניה - מחצית עלות הבניה;

(2) מבנה אחר - כשוויה של חלקת הקרקע, שעליה הוא מוקם, לשנת המס שלאחר תחילת הבניה; ואולם המנהל רשאי, בין ביזמתו ובין לפי הדישת הבעל, לקבוע כי שוויו יהיה מחצית סכום עלות הבניה.

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), במבנה ששווי לא נקבע על פי עלות הבניה ולא נוצלו בו כל אתווי הבניה המותרים על פי חוק התבונן והבניה, תשכ"ה-1965, יופחת מהשווי כאמור בסעיף קטן (א) סכום יחסי כיחס אחורי הבניה שלא נוצלו לאחורי הבניה המותרים.

שוויו של בנין חקלאי או בנין מאגר בתהליך בניה

16ב. שוויו של מבנה בתהליך בניה אשר בגמר בנייתו יהיה בנין חקלאי, יהיה סכום המתקבל מהכפלת מספר המטרים המרובעים של המבנה, כשתיגמר בנייתו, כ-25 לירות, ובמבנה שיהיה בנין מאגר - סכום המתקבל מהכפלת מספר המטרים המעוקבים במחצית הכותלים שבסעיף 10.

<p>116. על אף האמור בסעיף 2 ישולם על מבנה בתהליך בניה מס חדר פעמי של 1.5% משווי.</p>	<p>המס על מבנה בתהליך בניה ושימור</p>
<p>116. אדם שבשנת המס היה לו מבנה בתהליך בניה, ימסור למנהל הצהרה על כך תוך 60 ימים מיום תחילת הבניה; ואם היה המבנה תוספת בניה, יציין בהצהרה את אומדן עלות הבניה.</p>	<p>הצהרה</p>
<p>116. המנהל ישום את שווי של מבנה בתהליך בניה וישלח לבעל הודעת שומה ויפרט בה את השווי וסכום המס המגיע.</p>	<p>שומה</p>
<p>116. (א) בעל מבנה בתהליך בניה ישלם, במרעד שנקבע בסעיף 116 למתן הצהרה, מקדמה אחת של 0.6% משווי הקרקע כפי שנשומה לאחד רונה, ומקדמה שניה באותו סכום במרעד שנקבע בסעיף 17(ב) למתן הצהרה על שינוי מהותי בגוף הנכס; את יתרת המס המגיעה ממנו לפי הודעת השומה ישלם תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה.</p> <p>(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), יהיו המקדמות במבנה בתהליך בניה שהוא תוספת בניה 0.6% ממצחית אומדן עלות הבניה.</p>	<p>השלום</p>
<p>116. מבנה בתהליך בניה – דינו לכל ענין, למעט ענינים שפורשו בפרק זה, כדין מקרקעין.</p>	<p>דין מבנה בתהליך בניה</p>

תיקון סעיף 18

17. בסעיף 18 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ו) יסומן (ז) ולפניו יבוא:

"(ז) אדם שייבא לישראל ציוד לתקופה שאינה עולה על שנים עשר חודש, ימסור למנהל הצהרה בכתב ובה יפרט את רשימת הציוד ושווי ואת התקופה שבה יישאר הציוד בישראל; אם הציוד הוא כלי טיס או כלי שיט או חלק מהם שיובאו ארצה לשם תיקון או שיפוץ, תימסר ההצהרה לפני יבואו, ואם הוא ציוד אחר, תימסר ההצהרה תוך שבועה ימים לאחר יבואו."

תיקון סעיף 19

18. בסעיף 19 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), בסופו יבוא "ובלבד שאם תוקנה שומה על פי סעיף קטן (ג) רשאי המנהל לדחות את המרעד האמור עד תום חמש שנים מיום התיקון";

(2) בסעיף קטן (ג), פסקה (2) תסומן (3) ובמקום פסקה (1) יבוא:

"(1) בין ביזמתו הוא ובין על פי בקשת בעל המקרקעין, אם לאחר השומה התברר שיש הבדל של 20% לפחות בין השווי שנקבע בשומה לבין שוויים, ותקפו של התיקון יהיה מתחילת השנה שבה נעשה;

(2) אם לאחר השומה הפכו המקרקעין מקרקע לבנין או נשתנו על ידי תוספת בניה, לרבות תוספת שלאחר גמר בניה, ותקפו של התיקון יהיה מיום גמר הבנין או גמר תוספת הבניה, לפי הענין;".

21. בסעיף 21 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ד) יוחזק (ה) ולפניו יבוא: תיקון סעיף 21
- "(ד) אדם שמטר הצהרה לפי סעיף 18(ז) ישלם עם מתן ההצהרה, אותו חודש או חלק ממנו שבו יישאר הציוד בישראל, סכום יחסי של המט החל על הציוד שפורט בה."
20. בסעיף 25(א) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "לגבי רכב שהוא ציוד ואשר בעליו הביא אותו לתקופה שאינה עולה על שנים עשר חודש, ישולם, לכל חודש או חלק ממנו שבו יהיה הרכב בישראל, סכום יחסי של המט החל על הרכב". תיקון סעיף 25
21. בסעיף 26(א) לחוק העיקרי, במקום "סעיף 19(א)(1)" יבוא "סעיף 19(א)(1) ו-(2)". תיקון סעיף 26
22. בסעיף 39(א) לחוק העיקרי, אחרי פסקה (7) יבוא: תיקון סעיף 39
- "(8) קיבוץ או מושב, לגבי נכסים המשמשים למטרה כאמור בפסקה (6) אם הגשמת המטרה איננה נעשית למטרות ריחוק."
23. בסעיף 40 לחוק העיקרי – תיקון סעיף 40
- (1) סעיפים קטנים (ג) ו-(ד) יסומנו (ה) ו-(ו), ולפניהם יבוא:
- "(ג) מי שסכום המס שהוא חייב בו בשנת המס בעד מקרקעין לא עלה על 70 לירות, ובקיבוץ – 70 לירות לכל דירת מגורים, פטור באותה שנה מהמס החל עליהם; לענין סעיף קטן זה ולענין סעיף 741, יהא המס החל על דירת מגורים בקיבוץ – סך כל המס החל על דירות המגורים של הקיבוץ מחולק למספר יחידות המשק שבו כמשמעותן בסעיף 57 לפקודה.
- (ד) בעלו של בנין המושכר בשכירות מוגנת שבשנת המס הקודמת סך כל הכנסתו והכנסת קרובי הגרים אתו לא עלתה על 6,000 לירות, יהיה פטור ממש בשל אותו בנין; ואולם אם גרים אתו יותר משלושה קרובים יוגדל הסכום האמור ב-1,500 לירות בשל כל קרוב נוסף."
- (2) בסעיף קטן (ו), במקום "סעיפים קטנים (א) ו-(ב)" יבוא "סעיפים קטנים (א) עד (ד)".
24. בסעיף 41(ב) לחוק העיקרי, אחרי "מהמס החל על אותו בנין" יבוא "אם דרגת נכותו פחותה מ-50%, ופטור ממתצית המס אם דרגת נכותו 50% או יותר". תיקון סעיף 41
25. בסעיף 41 לחוק העיקרי, בסוף הרישה יבוא "ובלבד שלא תובא במנין חמש השנים תקופת שירות סדיר לפי חוק שירות בטחון, תשר"ט-1959 [נוסח משולב], שבה לא היתה לעולה דידה". תיקון סעיף 41
26. אחרי סעיף 141 לחוק העיקרי יבוא: תוספת סעיף 141
141. קיבוץ יחזיק זכאי לפטורים המוענקים על פי סעיפים 141, 141 ו-141 בשל דירת המגורים המשמשת למגורי חבר הקיבוץ שהוא נכה, עולה או עיוור כמשמעותם בסעיפים האמורים."
- פטור לקיבוץ בשל נכה, עולה ועיוור

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "בנין כפרי באזור חקלאי" יבוא "בנין חקלאי";
- (2) בסעיף קטן (ב), במקום "כבנין כפרי באזור חקלאי" יבוא "כבנין חקלאי";
- (3) במקום כותרת השוליים יבוא "הוראות מיוחדות לבנין חקלאי".

44. (א) אדם שאיננו חקלאי אך עוסק בחקלאות, יהא דין הציוד והמלאי המשמשים לו במשקו החקלאי כדין ציוד ומלאי של חקלאי המשמשים לו במשקו החקלאי.

דין נכסים מסויימים המשמשים בחקלאות

(ב) דין מטעים שבבעלותו של אדם שאיננו חקלאי והם נטועים על קרקע באזור עירוני יהיה -

- (1) בנטועים על קרקע שיועדה לבניה - כדין קרקע;
- (2) בנטועים על קרקע שלא יועדה לבניה - כדין קרקע, אם הסכום שניתן לקבל בעד המטע במכירה ממזכר ברצון לקונה ברצון באחד באוקטובר שקדם לשנת המס עלה על 12,000 לירות לדונם, וכדין מטע של חקלאי - אם היה הסכום נמוך מזה; לענין זה יראו מטע הנטוע על קרקע שהיא ממקרקעי ישראל כמשמעותם בחוק-יסוד: מקרקעי ישראל ושחוכרם התחייב להחזירה למינהל מקרקעי ישראל עם שינוי יעודה - כמטע ששוויו באמור פחות מ-12,000 לירות לדונם.

(ג) שר האוצר, בהתייעצות עם שר החקלאות וכאישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאי לשנות את הסכום הנקוב בסעיף קטן (ב)(2).

29. בסעיף 45(א) לחוק העיקרי, בפסקה (3), בסופה יבוא "ספינות דיג שעיקר פעולתן מחוץ למימי החופין של ישראל וכן כלי טיס וכלי שיט או חלק מהם שיובאו לישראל לשם תיקון או שיכרף".

- (1) בסעיף קטן (א), הסיפה המתחילה במלים "אם שילם במועד שהיה עליו לשלם" - תימחק;
- (2) סעיף קטן (ד) - בטל.

48. (א) בעל מלאי אשר כמות המלאי שלו היתה בתקופות שונות של שנת המס גדולה מהכמות ששימשה כבסיס לקביעת שווייו לפי סעיף 15, והוא רוצה לבטח מפני נזק מלחמה גם את כמות המלאי שגדלה כאמור (להלן - מלאי עודף), יהא זכאי לקבל פיצויים אם מילא אחזר כל אלה:

זכות לקבל פיצויים בשל מלאי עודף

- (1) מסר למנהל הצהרה בכתב שבה פירט את התקופות שבהן צפוי מלאי עודף, את סוגיו, את כמותו המשוערת, את מחירו כמשמעותו בסעיף 15(ד) ביום מתן ההצהרה, ואת משך התקופות שבהן צפוי מלאי עודף;

(2) שילם עם מסירת ההצעה 0.1% ממחירו כאמור של המלאי העודף, לכל חודש שבו הוא צפוי; ולענין זה – יצורפו כל התקופות לתקופה רצופה אחת ויתרת חודש תחושב כחודש.

(ב) מילא בעל מלאי אחר הוראות סעיף קטן (א), הוא זכאי לפיצויים. בשל נזק מלחמה שקרה לאחר התשלום בתקופת שצויינו בהצעה.

32. אחרי סעיף 146 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 146

746. (א) כדי לאפשר תשלום פיצויים מקרן הפיצויים, בעד נזק לחפצים שאינם נכס המצויים בבית מגוריו של אדם (להלן – חפצים ביתיים), רשאי שר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע בתקנות כי הוראות חוק זה, כולן או מקצתן, יחולו על סוגים מסויימים של חפצים ביתיים, בשינויים המחוייבים או שורה עליהם השר בתקנות.

ביטוח חפצים
ביתיים

(ב) בתקנות לפי סעיף קטן (א) ייקבעו, בין היתר, פרטים אלה:

(1) השווי הכולל של חפצים ביתיים שהוראות חוק זה יחולו עליהם מאליהן והשווי הכולל המקסימלי של חפצים ביתיים שניתן לבטחם לפי בקשת בעליהם;

(2) שיעורי התשלום שיחולו על סוגים שונים של חפצים ביתיים;

(3) שיעור הפיצוי שניתן לגבי סוגים שונים של חפצים ביתיים.

(ג) בתקנות לפי סעיף קטן (א) ניתן לקבוע, שיינתן לאדם פיצוי בשל נזק לחפצים ביתיים ששוויים הכולל אינו עולה על סכום שייקבע, גם ללא כל תשלום על פי סעיף זה.

33. אחרי סעיף 53 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף 53

53. (א) סבור המנהל, כי פעולה או עסקה פלוגית המפחיתה או העולה להפחית את סכום המס המשתלם בשל נכס מסויים היא מלאכותית או בודיה, או כי אחת ממטרותיה העיקריות של פעולה או עסקה פלוגית היא הימנעות ממס או הפחתת מס בלתי נאותות בשל נכס כלשהו, רשאי הוא להתעלם מן הפעולה או העסקה ולשום את בעל הנכס לפי זה; הימנעות ממס או הפחתת מס ניתן לראותן כבלתי נאותות אפילו אינן נוגדות את החוק.

סמכות לתעלם
מעולות
מסויימות

(ב) החלטתו של המנהל בהשתמשו בשיקול הדעת שניתן לו בסעיף קטן (א) ניתנת להשגה, לערר ולערעור לפי סעיפים 26 עד 27א.

34. בסעיף 54(א) לחוק העיקרי, אחרי "ערר לפי סעיף 27 או 27א" יבוא "אם המציא בעל הנכס ערכות בנקאית או ערכות אחרת שקבע המנהל להבטחת תשלום המס שהוא עשוי להתחייב בו".

תיקון סעיף 54

35. בסעיף 54 לחוק העיקרי, במקום "לענין מתן פטור או הנחה יראו מקרקעין" יבוא "לענין הניכוי מהשווי כאמור בסעיף 7א וכן לענין מתן פטור או הנחה יראו מקרקעין - (1)", ובסופו יבוא:

"(2) שהם בבעלותם המשותפת של אדם ושל איגוד שבשלי-
טתו, כאילו היו בבעלותו של אחד מהם."

36. על אף האמור בחוק העיקרי ובחוק זה -

(1) רשאי המנהל לשום שווי של בנין לשנת המס 1972, גם אם טרם חלפו חמש שנים לאחר השומה האחרונה;

(2) (א) הוגשו הטגה או ערר לגבי מקרקעין מסויימים על השומה לשנת המס 1972, וסכום המס שאינו שנוי במחלוקת הוא פחות מסכום המס שהמשיג או העורר חוייב בו בשל אותם מקרקעין לשנת המס 1971 ואינו שנוי במחלוקת (בפסקה זו - המס הבסיסי), יראו כשנוי במחלוקת הסכום שבשומה או הסכום שמעל המס הבסיסי - לפי הנמוך יותר;

(ב) בשומה שאיננה ניתנת עוד להשגה, לערר או לערעור, ונקבע בה סכום מס שהוא פחות מהמס הבסיסי, יחזור ההפרש, בצירוף ריבית של 9% לשנה;

(3) (א) עולה סכום המס המגיע לפי חוק זה בשל בנין מגורים שניתן לגביו ניכוי לפי סעיף 7א(א) לחוק העיקרי, או בשל בנין עסקי המשמש בתע-
שה, על סכום המס שהיה בעליו צריך לשלם, לפני כל פטור או הנחה, לשנת המס 1971 (בפסקה זו - המס הבסיסי) - מי שהיה בעליו בשנת 1971 לא יידרש לשלם עליו מס לשנות המס 1972 עד 1974 בסכום העולה על המס הבסיסי, ומי שזכאי בשנת מס פלונית לפטור או הנחה מהמס, יינתנו לו הפטור או ההנחה מהמס הבסיסי כפי שהוא אותה שנה; החל משנת המס 1975 יעלה המס הבסיסי בהדרגה כך שבכל שנה יווספו 20% מההפרש כפי שהוא באותה שנה;

(ב) כעל בנין מגורים שחלה עליו פסקת משנה (א), החולק על הודעת התשלום לשנת המס 1975, רשאי, תוך 30 יום מיום שנמסרה לו ההודעה, להשיג עליה לפני המנהל בכתב מנומק; על השגה לפי פסקת משנה זו יחולו הוראות סעיפים 26 ו-27 לחוק העיקרי;

(4) עולה סכום המס המגיע לפי חוק זה (בפסקה זו - המס החדש) בשל בנין מגורים או בנין עסקי שלא חלה עליהם פסקה (3), או בשל בנין מיוחד, על סכום המס שהיה בעליו צריך לשלם, לפני כל פטור או הנחה, לשנת המס 1968 לפי שוויים לשנת המס 1967, אילולא הוראות סעיף 5 לחוק מס רכוש וקרן פיצויים (תיקון מס' 5), תשכ"ט-1969? (בפסקה זו - המס הבסיסי) - סכום המס שיידרש לשלם מי שהיה בשנת המס 1971 בעל בנין שנחשב ערב תחילתו של חוק זה כבנין עירוני או תעשייתי יועלה בהדרגה כך:

(א) אם הבנין אינו מושכר בשכירות מוגנת יווספו על המס הבסיסי –

(1) בשנת המס 1972 – 20% מההפרש שבין המס הבסיסי

ובין המס החדש (להלן – ההפרש);

(2) בשנת המס 1973 – 60% מההפרש;

(3) בשנת המס 1974 – ההפרש כולו;

(ב) אם הבנין מושכר בשכירות מוגנת, יווספו על המס הבסיסי כשיעורו

בשנה שקדמה לשנת המס –

(1) בשנות המס 1972 ו-1973 – 10% מן ההפרש כפי שהוא

בשנת המס;

(2) בשנות המס 1974 עד 1977 – 20% מן ההפרש כפי

שהוא בשנת המס;

(5) על אף האמור בפסקאות (3) ו-(4), אם היה סכום המס המגיע לפי חוק זה

בשל בנין מגורים, בנין מיוחד או בנין עסקי שטרם מוצג לגביו ההקלות לפי

סעיף 3(ב)(1) לחוק העיקרי לפני ביטולו, עולה על המס הבסיסי שהיה בעליו

צריך לשלם לשנת המס 1972 אילולא הכיטול, יהיה לגביו המס הבסיסי לשנת

המס 1972 – המס שהיה צריך לשלם כאמור, ולפיו יחושב ההפרש האמור

בפסקאות (3) ו-(4);

(6) (א) מי שבשנת המס 1971 נעשה לראשונה בעל דירה המשמשת למגוריו,

ישלם במשך שלוש שנות מס, החל בשנת 1972, שליש מהמס החל על

אותה דירה (בפסקה זו – המס הבסיסי), ומשנת המס הרביעית ואילך

יווספו על המס הבסיסי, כשיעורו בשנה שקדמה לשנת המס, 20% מן

ההפרש שבין המס הבסיסי לבין המס המגיע לאותה שנה;

(ב) מי שבאחת משנות המס 1972 עד 1978 נעשה לראשונה בעל דירה

המשמשת למגוריו, ישלם אותו שיעור מס שהיה עליו לשלם לפי פסקת

משנה (א) אילו רכש את הדירה בשנת המס 1971;

(ג) לענין פסקה זו לא יראו אדם כאילו רכש דירה לראשונה אם הוא

או קרובו היו בעבר בעלי דירה ששימשה למגוריהם;

(7) היה סכום המס המגיע לפי חוק זה בעד נכסים כמפורט להלן עולה על

המס שהיה מגיע בעדם לשנת המס 1971, יועלה המס בהדרגה תוך חמש שנים

החל משנת 1972, כשבכל שנה יווספו 20% מההפרש כפי שיהיה באותה שנה;

ואלה הנכסים:

(א) בנין שערב תחילתו של חוק זה נחשב כבנין חקלאי, והגדרו שונה

בחוק זה;

(ב) קרקע באזור חקלאי;

(ג) מטע שלפי הוראות סעיף 44(ב) לחוק העיקרי דינו כדין קרקע;

(8) ביטולו של סעיף 3(ב)(2) לחוק העיקרי לא יגרע מזכויות שהיו מוענקות

על פיו אילולא בוטל;

(9) בשל מבנה בתהליך בניה שבנייתו החלה לפני תחילת חוק זה ישולם מס

יחסי כיוון תקופת הבניה שלאחר תחילת חוק זה לכל תקופת הבניה;

(10) ההנחה לפי סעיף 20(ב) לחוק העיקרי תינתן בשנת המס 1972 למי ששילם עד כ"ג בחשון תשל"ג (31 באוקטובר 1972) את המס המגיע לאותה שנה.

תחלה

37. תחולתו של חוק זה לגבי שנת המס 1972 ואילך.

פנחס ספיר
שר האוצר

גולדה מאיר
ראש הממשלה

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה

